

A biztosítási adó szabályai 2014.

2013. január 1-jei hatállyal került bevezetésre a biztosítási szektort terhelő különadó, a biztosítási adó, amelynek megfizetése mentesíti a biztosítókat a pénzügyi szervezetek különadója és a tűzvédelmi hozzájárulás megállapítása alól. A biztosítási adó szabályait a 2012. évi CII. törvény (a továbbiakban: Batv.) tartalmazza. Az adóból származó bevétel a központi költségvetést illeti meg.

1. Az adókötelezettség tárgya, az adóalany

Adóköteles a biztosítási szolgáltatás – casco biztosítás, vagyon- és balesetbiztosítás – nyújtása, ha a kockázat felmerülésének helye¹ Magyarország (Batv. 2. §).

Nem kell biztosítási adót fizetni a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás, a betegségbiztosítás², a mezőgazdasági biztosítás³ után.

Casco biztosítás	Vagyon- és balesetbiztosítás
<p><u>Szárazföldi jármű-casco</u></p> <p>(közúti járművekben, egyéb szárazföldi gépi meghajtású járművekben, munkagépekben, gépi meghajtással nem rendelkező szárazföldi járművekben bekövetkezett károk)</p>	<p><u>Balesetbiztosítás</u></p> <p>(ideértve a munkahelyi balesetet és a foglalkozásból adódó megbetegedést is)</p>
<p><u>Sínpályához kötött jármű-casco</u></p> <p>(sínpályához kötött járművekben bekövetkezett károk)</p>	<p><u>Szállítmányra kötött biztosítás</u></p> <p>(beleértve árukat, poggyászokat és valamennyi más vagyontárgyat)⁴</p>
<p><u>Légijármű-casco</u></p> <p>(a légi járművekben bekövetkezett károk)</p>	<p><u>Tűz- és elemi károkra vonatkozó biztosítás</u></p> <p>(valamennyi vagyoni kár, amelynek okozója tűz, robbanás, vihar, viharon kívüli, egyéb természeti (elemi) kár, atomenergia, talajsüllyedés, földrengés)</p>

¹ Bit. 3. § (1) bekezdés 36. pont b) alpont

² Bit. 1. számú melléklete A) részének 2. pontja szerinti biztosítási ágazat

³ a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény szerinti mezőgazdasági biztosítás

⁴ a szállított árukban vagy poggyászokban keletkezett károk, függetlenül a használt szállítási eszköz típusától

<u>Tengeri-, tavi és folyami jármű casco</u> (folyami, tengeri járművekben bekövetkezett károk)	<u>Egyéb vagyoni károk</u> ⁵
	<u>Önjáró szárazföldi járművekkel összefüggő felelősségbiztosítás</u> ⁶ (beleértve a fuvarozó felelősségét)
	<u>Légi járművekkel összefüggő felelősségbiztosítás</u> (beleértve a fuvarozó felelősségét)
	<u>Tengeri, tavi és folyami járművekkel összefüggő felelősség</u> (beleértve a fuvarozó felelősségét is)
	<u>Általános felelősségbiztosítás</u> ⁷
	<u>Hitelbiztosítás</u> (ide tartozik: általános fizetéseképtelenség, exporthitelezés, részletfizetési ügylet, jelzálog-hitelezés, mezőgazdasági hitelezés)
	<u>Kezesség, garancia nyújtása</u>
	<u>Különböző pénzügyi veszteségekre kötött biztosítás</u> ⁸
	<u>Jogvédelmi biztosítás</u> ⁹
	<u>Segítségnyújtás</u>
	<u>Temetési biztosítás</u>

⁵ pl. jégverés, fagy okozta kár, illetve a lopás okozta kár

⁶ de ide nem értve a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítást, az után ugyanis nem kell biztosítási adót fizetni

⁷ például a környezetszennyezéssel kapcsolatos felelősségbiztosítás

⁸ pl. foglalkoztatással összefüggő kockázatok, előre nem látható üzleti mellék- és többletköltségek, nyereségkiesés

⁹ A jogvédelmi biztosítás a jogi eljárási költségek viselésére és a biztosítási fedezetből fakadó más szolgáltatások nyújtására vonatkozó kötelezettség díj ellenében történő elvállalása, így különösen

- a biztosított által elszenvedett kár peren kívüli egyezséggel vagy polgári, illetve büntetőeljárás során történő megtérülésének biztosítása,

- a biztosított polgári, büntető-, közigazgatási hatósági vagy egyéb eljárásban, illetve a biztosítottal szemben támasztott kártérítési igény esetében való védelme vagy képviselése

A kockázat felmerülésének helye

- ingatlan(ok) és az ezekben található ingóságok biztosítása esetén, ha ezeket ugyanaz a biztosítási kötvény fedezi, az a tagállam, ahol az ingatlan található,
- bármely fajta jármű biztosítása esetén azon tagállam, amely a Gfvt.-ben¹⁰ meghatározott kötelezettségvállalás országának minősül,
- legfeljebb 4 hónapos tartamú, utazási és szabadság alatti kockázatok biztosítására szóló szerződés esetén, tekintet nélkül az érintett biztosítási ágazatra, az a tagállam, amelyben a szerződő fél a szerződést megkötötte,
- minden egyéb olyan esetben, amely nem tartozik kifejezetten az előző pontok hatálya alá, az a tagállam, amelyben a szerződő állandó tartózkodási helye van, vagy ha a szerződő jogi személy, az a tagállam, amelyben ezen jogi személynek az a telephelye található, amelyre a szerződés vonatkozik.

Az adó alanya a biztosító, ideértve az Európai Gazdasági Térség tagállamában székhellyel rendelkező/Bit. szerinti harmadik országbeli biztosító magyarországi fióktelepét, illetve a határon átnyúló biztosítási szolgáltatást nyújtót is (Batv. 3.§).

2. Az adó alapja és az adó mértéke¹¹, a biztosítási díj elszámolása

Az adó alapja a biztosítási díj (Batv. 1. § 7. pont).

Ide tartozik a biztosító által a biztosítási szolgáltatások körébe tartozó biztosítások után a számviteli jogszabályok alapján elszámolt bruttó díj, ide értve a számviteli jogszabályok alapján nem bruttó díjként elszámolt, de a biztosítási szolgáltatás fedezeteként a biztosítási szolgáltatás ellenértékének minősülő értéket.¹²

Nem képez adóalapot a mezőgazdasági biztosítás bruttó díja, illetve a más biztosító társaságtól viszontbiztosításba¹³ vett biztosítások állományából kapott – bruttó díjbevételeként elszámolt – díjbevétele.

Amennyiben a biztosító egy biztosítási jogviszony keretében több, biztosítási adóköteles szolgáltatást nyújt vagy adóköteles biztosítási szolgáltatást és más biztosítási

¹⁰ a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény

¹¹ Batv. 5. § (1)-(2) bekezdések

¹² elsősorban a befektetésekkel kombinált ún. unit-linked életbiztosításoknál fordul elő, hogy a biztosító kockázatvállalása a biztosítási díjjal fedezett kockázatok mellett más kockázatokra is kiterjed (pl. baleseti kockázat). Ennek fedezetét az biztosítja, hogy a biztosítás megtakarítási részéből a biztosító költségei ellentételezésére egy bizonyos összeget elvon. Ezen összeg kvázi biztosítási díjként szolgál, így szintén az adóalap részét képezi.

¹³ viszontbiztosítási tevékenységnek minősül a biztosító, viszontbiztosító, foglalkoztatói nyugdíj szolgáltató intézmény, harmadik országbeli biztosító, viszontbiztosító, foglalkoztatói nyugdíj szolgáltató intézmény, illetve a Lloyd's néven ismert biztosítást kötők egyesületének valamely tagja által vállalt kockázat egy részének vagy egészének szerződésben meghatározott feltételek alapján, díjfizetés ellenében történő átvállalása [Bit. 3. § (1) bekezdés 72. pont]. Viszontbiztosításból származó díj: a viszontbiztosításba vételi szerződésekben kimutatott a viszontbiztosítási állomány díjából a kockázat átvállalásáért kapott díj.

szolgáltatást (pl. betegségbiztosítás) együttesen nyújt, a biztosítási díj az adóköteles biztosítási szolgáltatásonként elkülönítetten megállapított díj.

A biztosítási díjakat a biztosítók éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 192/2000. (XI. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: kormányrendelet) 2. számú melléklete alapján kell elszámolniuk a biztosítóknak. Ennek tekintetében van jelentősége, hogy az adót a biztosítási díj(részlet) elszámolása hónapját követő hónap 20. napjáig kell megállapítani. A biztosító a díjbevétel elszámolása tekintetében két lehetőség közül választhat:

a) a biztosítási díjbevételét folyamatosan, az érvényes szerződések szerinti esedékesség időpontjában számolja el, a szerződés szerint várható összegben. A szerződések megszűnésének alkalmával, a megszűnés hónapjában a már elszámolt bevételt, a megszűnés hatályának időpontjára vonatkoztatva kell csökkenteni;

b) a biztosítási év folyamán a díjbevételt a pénzügyi realizálás időpontjában számolja el. Az év zárásakor elszámolja a mérlegfordulónapon érvényes szerződések fordulónapig esedékes, de pénzügyileg nem realizált bevételét, egyidejűleg megszünteti az előző évi zárásakor ugyanilyen címen elszámolt bevételt.

Példa:

A biztosító az a) pontban foglaltak szerint jár el a biztosítások elszámolása tekintetében.

Az ügyfél tűz- és elemi károkra vonatkozó vagyonbiztosítási szerződést kötött a biztosítóval, a biztosítási időszak 2014. január 1-jétől 2014. december 31-ig tart. Az ügyfél negyedéves díjfizetési esedékességet választott és az első, illetve a második negyedévre vonatkozó díjfizetési kötelezettségeinek 2014. január 22-én illetve május 6-án tesz eleget, majd május 17-én felmondja a szerződést.

A biztosítóval kötött megállapodás alapján ilyen esetben a szerződés az egyoldalú megszüntetés napján szűnik meg.

A biztosító a díjbevételeket 2014. januári illetve áprilisi havi bevételként számolja el (függetlenül attól, hogy a díjfizetési gyakoriság jelen esetben negyedév). A szerződés megszűnése hónapjában, 2014 májusában a második negyedévre elszámolt bevételt csökkenti azon összeggel, amely a május 18-június 30. közötti időtartamra esik.

Az alábbi táblázat összefoglalja az adóalaphoz tartozó, 2014. évben hatályos adómértékeket.

Biztosítás típusa	Adó alapja	Adó mértéke
Casco biztosítás	biztosítási díj	<p>- az adóalap 15 százaléka</p> <p>- azon adóalanynál, amelynek az adóelszámolás hónapját közvetlenül megelőző naptári évben az összesített adóalapja¹⁴ a 8 milliárd Ft-ot nem érte el, az adó mértéke az adóelszámolás hónapja adóalapjának</p> <p>1.) 100 millió Ft-ot meg nem haladó része után 3,75 százalék (a 15 százalék 25 százaléka)</p> <p>2.) 100 millió Ft-ot meghaladó, de 700 millió Ft-ot meg nem haladó része után 7,5 százalék (a 15 százalék 50 százaléka)</p> <p>3.) 700 millió Ft-ot meghaladó része után 15 százalék</p>
Vagyon-és baleset-biztosítás	biztosítási díj	<p>- az adóalap 10 százaléka</p> <p>- azon adóalanynál, amelynek az adóelszámolás hónapját közvetlenül megelőző naptári évben az összesített adóalapja a 8 milliárd Ft-ot nem érte el, az adó mértéke az adóelszámolás hónapja adóalapjának</p> <p>1.) 100 millió Ft-ot meg nem haladó része után 2,5 százalék (a 10 százalék 25 százaléka)</p> <p>2.) 100 millió Ft-ot meghaladó, de 700 millió Ft-ot meg nem haladó része után 5 százalék (a 10 százalék 50 százaléka)</p> <p>3.) 700 millió Ft-ot meghaladó része után 10 százalék</p>

Az adóalap, illetve az adómértékek számítása kapcsán az alábbiakra kell felhívni a figyelmet:

¹⁴ ha az adóelszámolás hónapja 2013-ra esik, akkor a 2012. évben az összes biztosítási díja

Az adókötelezettség meghatározása

Az adókötelezettség megállapításához elsőként azt kell megvizsgálni, hogy az adóelszámolás hónapját közvetlenül megelőző évben az összesített adóalap – ha az adóelszámolás hónapja 2013-ra esik, a 2012. évben a Batv. szerinti biztosítási díjbevétel – elérte-e a 8 milliárd forintot.

Amennyiben igen, az adó mértéke casco biztosításnál 15 százalék, vagyon-és balesetbiztosításnál 10 százalék az adókötelezettség egyes hónapjaiban.

Amennyiben nem érte el, az adó mértéke az adóelszámolás hónapja adóalapjának

- 100 millió forintot meg nem haladó része után a 15%-os, illetve 10%-os adómérték 25%-a,
- az 100 millió forintot meghaladó, de 700 millió forintot meg nem haladó része után a 15%-os, illetve 10%-os adómérték 50%-a,
- 700 millió forintot meghaladó része után a 15%-os, illetve 10%-os adómérték 100%-a.

Az alkalmazandó adókulcsok két tényezőtől függenek: 1.) az előző évi bruttó, casco-, vagyon-és balesetbiztosításból származó biztosítási díj összege 2.) az adóelszámolás hónapja adóalapjának összege.

A kedvezményes adókulcsok a sávokban olyan arányban alkalmazandóak az egyes biztosítási ágaknál, amekkora arányt adott hónapban a casco-, illetve vagyon- és balesetbiztosítási szolgáltatások díja a teljes havi adóalapban képvisel.

Példa:

A biztosító 2013. adóévi összesített adóalapja 4 milliárd forint.

A 2014. február hónapra eső adóalap 570 millió forint, ebből 360 millió forint casco-biztosításból származik, 210 millió forint vagyonbiztosításból.

Mivel az előző évi összesített adóalap nem érte el a 8 milliárd forintot, a februári adóalapnál a főszabálynál kedvezőbb, sávos adómértékek alkalmazhatóak.

Az adóalap 12/19-ed része származik casco-, míg 7/19-ed része vagyonbiztosításból, az adóalap 100 millió forintot meg nem haladó részéből ilyen arányt képviselnek az egyes adóköteles biztosítási díjak (a casco-biztosításból származó díjbevételből 63,16 millió Ft tartozik ide, míg a vagyonbiztosításból 36,84 millió Ft).

Az erre eső adó mértéke $(63,16 \text{ millió} \times 3,75\%)$ 2,37 millió, illetve $(36,84 \times 2,5\%)$ 0,92 millió Ft, azaz összesen 3,29 millió Ft.

A következő adósávba 470 millió Ft jut, amelyből a casco biztosítás díjbevétele (360 millió – 63,16 millió) 296,84 millió Ft, míg a vagyonbiztosítás díjbevétele (210 millió – 36,84 millió) 173,16 millió Ft.

A casco biztosításból származó díjbevétel utáni, középső sávra jutó adó $(296,84 \text{ millió} \times 7,5\%)$ 22,26 millió Ft, vagyonbiztosításnál pedig $(173,16 \times 5\%)$ 8,66 millió Ft.

A 2014. februári biztosítási adóköteles díjbevételek utáni biztosítási adó összege $(3,29 \text{ millió} + 22,26 \text{ millió} + 8,66 \text{ millió})$ 34,21 millió forint.

3. Az adó megállapítása

A biztosító az **adót a biztosítási díj, díjrészlet elszámolása hónapját követő hónap 20. napjáig** – azaz legkorábban 2014. február 20-ig – **állapítja meg, vallja be** az állami adóhatóság által rendszeresített **1420 nyomtatványon** és ezen időpontig **fizeti meg**.¹⁵ A biztosítási adóval kapcsolatos adóhatósági feladatokat az állami adóhatóság látja el.

A biztosítási adót a **NAV Biztosítási adó bevételi számlára – HU21-10032000-01076318-00000000** – kell teljesíteni (adónemkód 200).

¹⁵ Batv. 6. §